

змін: частка активів, інвестованих в акції, облігації та готівку продемонструвала тенденцію щодо зменшення (на 2%, 7% та 5% відповідно), натомість частка активів, інвестованих в інші фінансові інструменти, зросла з 5% до 19%. На думку експертів, така ситуація пояснюється тим, що в умовах невизначеності та значної волатильності ринків акції та облігації вважаються більш ризикованими напрямками вкладення активів [2, с. 28]. Окреслюючи перспективи розвитку світових пенсійних ринків, зарубіжні експерти зазначають, що вони ще відчують певний вплив світової фінансової кризи, однак сьогодні пенсійні системи краще підготовлені до боротьби з ризиками.

Таким чином, недержавне пенсійне забезпечення в даний час виступає невід'ємною частиною національних пенсійних систем різних країн. Опіраючись на світовий досвід, в цілях стабілізації вітчизняної пенсійної системи та стимулювання економічного розвитку використання потенціалу НПФ є вкрай необхідним.

Література:

1. Вітка Ю. В. НПФ: особливості цивільно-правового статусу: монографія / Ю. В. Вітка. – К.: Експрес-Поліграф, 2010. – 220 с.
2. Global Pension Asset Study 2013 [Електронний ресурс] // Towers Watson. – 2013. – Режим доступу: <http://www.towerswatson.com>.
3. Pension Markets in Focus September. – 2012. – Issue 9. – 28 p.
4. Вдовенко А. В. Роль приватного пенсійного забезпечення у пенсійному доході: світовий досвід і українські реалії / А. В. Вдовенко // Формування ринкових відносин в Україні. – 2009. – №7. – С. 41–48.

Коломийчук Н. М.
викладач кафедри фінансів

ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО ВНУТРІШНЬОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ В БЮДЖЕТНОМУ ПРОЦЕСІ

Сучасна ситуація, що склалася у сфері державних фінансів, є результатом системних недоліків законодавчого регулювання, бюджетного планування, використання бюджетних ресурсів, контролю за цим використанням тощо. В свою чергу, фінансова дисципліна і відповідальність знаходиться на досить низькому рівні, що, безперечно, посилює ефект незаконного та неефективного використання бюджетних коштів [1]. У даних умовах виникає необхідність виявити можливі напрями підвищення результативності державного внутрішнього фінансового контролю з метою його подальшого удосконалення.

Найбільш поширеними правопорушеннями у бюджетному процесі є: порушення норм Бюджетного кодексу та іншого бюджетного законодавства в

частині нецільового використання бюджетних коштів, взяття до сплати зобов'язань понад затвержені асигнування, відволікання бюджетних коштів у довготривалу дебіторську заборгованість тощо; зайве витрачання бюджетних коштів унаслідок оплати завищених обсягів та вартості виконаних робіт і наданих послуг; порушення порядку розмежування доходів між бюджетами різного рівня, між загальним і спеціальним фондами бюджету; витрачання бюджетних коштів на придбання матеріальних цінностей з перевищенням граничних нормативів; незаконна передача державного та комунального майна суб'єктам недержавної форми власності; порушення порядку та процедур державних закупівель; бюджетні правопорушення, пов'язані з розміщенням та виконанням державного замовлення тощо; витрати бюджетних ресурсів внаслідок прийняття незаконних управлінських рішень; здійснення видатків на фінансування бюджетних установ одночасно з різних бюджетів; бюджетні правопорушення, пов'язані з розміщенням та виконанням державного замовлення тощо.

Основними причинами таких бюджетних правопорушень є недосконалість державного внутрішнього фінансового контролю в бюджетній сфері, відсутність нормативно-правового забезпечення, єдиної інформаційної, методологічної і методичної бази, системи базових принципів і основних процедур контролю, і саме це знижує результативність його діяльності, що призводить до низької якості внутрішнього контролю та безвідповідального ставлення з боку багатьох розпорядників бюджетних коштів до бюджетного процесу. Одною з головних проблем являється відсутність системного характеру державного внутрішнього фінансового контролю в Україні, що призводить до невиконання тих завдань, які повинні виконуватись як на мікро-, так і на макрорівні [2].

На нашу думку, слід виділити пріоритетні напрями підвищення результативності функціонування державного внутрішнього фінансового контролю, а саме:

– використання міжнародного досвіду при розробці організаційних, методологічних засад функціонування державного внутрішнього фінансового контролю із врахуванням специфічних особливостей фінансової системи України, що надасть можливість побудови дієвої системи органів державного внутрішнього фінансового контролю;

– створення нормативно-правового забезпечення державного внутрішнього фінансового контролю із на основі принципів, зазначених у Лімській декларації керівних принципів аудиту державних фінансів: розробка проекту і прийняття Закону України «Про державний внутрішній фінансовий контроль», необхідних інструкцій і методичних вказівок щодо проведення контрольних заходів на всіх рівнях використання бюджетних ресурсів;

– формування порядку і джерел періодичного опублікування системою державного внутрішнього фінансового контролю своєчасної і достовірної інформації щодо напрямів використання бюджетних коштів, виявлених правопорушень і прийнятих заходів щодо їх усунення;

– узгодження основних положень нормативно-правових актів державного внутрішнього фінансового контролю та інших сфер фінансової системи;

– розподіл функцій і контрольних повноважень на всіх рівнях проведення державного внутрішнього фінансового контролю для уникнення дублювання функцій, що сприятиме оптимізації структури органів державного внутрішнього фінансового контролю і, як наслідок, зростання результативності їх діяльності;

– формування системи підготовки кваліфікованих спеціалістів для проведення державного внутрішнього фінансового контролю.

Дієвий державний внутрішній фінансовий контроль забезпечить як виявлення випадків незаконного і неефективного використання бюджетних ресурсів, так і розробку рекомендацій по усуненню причин, які їх спричинили.

Література:

1. Басанцов І. В. Державний фінансовий контроль як дійовий інструмент підвищення ефективності державних цільових програм / І. В. Басанцов // Механізм регулювання економіки. – 2005. – №4. – С. 238–243.

2. Дмитренко Г. В. Проблеми удосконалення державного фінансового контролю в контексті зарубіжного досвіду / Г. В. Дмитренко // Економіка та держава. – 2009. – №7. – С. 76–79.

Крупка А. Я.

аспірант кафедри фінансів

МЕТОДОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ

Фінансова політика держави відіграє важливу роль забезпечуючи функціонування фінансової системи країни в цілому, сприяє ефективній реалізації державних функцій, налагоджує умови для здійснення міжнародного співробітництва.

Існує ціла низка тлумачень фінансової політики держави. Зарубіжні вчені найчастіше розглядають це поняття з двох сторін – з одного боку фінансова політика ототожнюється з втручанням держави в процеси формування, розподілу і перерозподілу фінансових ресурсів, з іншого боку це лише засіб правової регламентації діяльності процесів господарювання. Деякі вчені взагалі не виділяють фінансову політику як самостійну економічну категорію, пов'язуючи її з фіскальною або ж бюджетною політикою.